

DRUŠTVENE VIJESTI

A. VIJESTI

INŽ. IVO KUŠTRAK — POTPREDSJEDNIK PRIVREDNE KOMORE NRH

Javljam našim članovima da je drug inž. Ivo Kuštrak, ovogodišnji predsjednik Izvršnog odbora Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara NRH, dosadašnji šef sekcije za stočarstvo Poljoprivredno-šumarske komore NRH i direktor Stočarskog selekcijskog centra NRH, imenovan za potpredsjednika Privredne komore NRH, zadužen za poljoprivredu.

Redakcija »Agronomskog glasnika« i članovi Izvršnog odbora Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara NRH mu čestitaju i žele mnogo uspjeha u radu.

PLENUM SAVEZA INŽENJERA I TEHNIČARA NR HRVATSKE U KARLOVCU

24. VI 1962. godine održan je plenum Saveza inženjera i tehničara Hrvatske, svih struka u Karlovcu.

Osim delegata svih kotarskih društava inženjera i tehničara, te delegata Saveza inženjera i tehničara Jugoslavije, plenumu su prisustvovali brojni predstavnici naše narodne vlasti i to prof. dr Dušan Čalić, predsjednik Odbora za privredu Sabora NR Hrvatske, Milutin Baltić, predsjednik odbora za privredu Izvršnog vijeća NR Hrvatske, te privredni i politički rukovodioci Karlovca.

Program plenuma je bio :

1. podjela diploma počasnim i zaslužnim članovima;
2. inž. J. Dugošević : Stanje i potrebe istraživačke službe u industriji — referat;
3. dr Većeslav Pavlek : Problemi naučne organizacije rada i rukovođenja poduzećima — referat.

U izvanredno živoj diskusiji koja se razvila nakon referata učestvovali su osobito zapaženim argumentima i stavovima drug Milutin Baltić, koji je pozdravio plenum u ime Izvršnog vijeća, te predstavnik Saveza inženjera i tehničara Bosne i Hercegovine.

Nakon plodne diskusije doneseni su slijedeći

ZAKLJUČCI

III PLENUMA SAVEZA INŽENJERA I TEHNIČARA NR HRVATSKE, održanog u Karlovcu 24. VI 1962. godine

Na III plenumu Saveza inženjera i tehničara Hrvatske konstatirano je, da bez naučnog i istraživačkog rada u privredi i bez naučne organizacije rada i stručnog rukovođenja poduzećima, nema tehničkog napretka te veće i racionalnije proizvodnje.

Naš industrijski razvitak zahtijeva brzi prelaz na viši nivo industrijskog načina proizvodnje sa znatno nižim troškovima a sve višim kvalitetom i asortimanom proizvodnje.

Privredna kretanja kod nas i u svijetu nalažu društvenim organizacijama inženjera i tehničara niz akcija koje su u stvari rezultat ekonomske nužnosti.

Slabo razvijena, skoro nikakva suradnja između poduzeća u pojedinim industrijskim granama, onemogućava specijalizaciju i razvijanje određenih dijelova tih proizvoda. Zbog toga niz poduzeća nema iskorištene kapacitete i primorana su da traže bilo kakvu proizvodnju, da bi ih popunili.

Stanje naučno-istraživačkog rada u ovim industrijskim granama ne zadovoljava. Društvene organizacije i svi članovi DIT-a moraju se oštro suprostaviti nosiocima zanatske psihologije u industrijskoj proizvodnji, koja predstavlja najveću kočnicu u aktiviziranju razvojnih službi u naučno-istraživačkom radu. One se moraju boriti za bolju saradnju i kooperaciju između poduzeća i suzbijati primitivistička nepovjerenja među poduzećima, što otežava njihovu razvojnu i istraživačku aktivnost.

Ukazano je da nedostatak određenog plana zajednice o dinamici razvoja naučno-istraživačkog rada pojedinih grupa proizvoda (na svim nivoima) otežava aktivnost naučno-istraživačkog rada u poduzećima.

Društvene organizacije inženjera i tehničara moraju zajednički i kompaktno nastupati u svim slučajevima nestručnog planiranja, projektiranja, investiranja, neracionalnog iskorišćavanja sredstava proizvodnje u poduzećima.

Stručna problematika iz područja razvoja pojedinih grana treba da bude predmet stalnog tretiranja u našim društvima, podružnicama i sekcijama. One se moraju boriti za naučnu organizaciju proizvodnje po poduzećima, koja nije moguća bez naučne organizacije rada i kooperacije poduzeća, projektnih i naučnih institucija ili narodne vlasti.

Samo tako će se moći koristiti najnoviji rezultati napretka nauke i tehnike i ujedno dati zajednici i svijetu isto tako vrijedni rezultati.

Pri tome je nezamislivo da bi se ovakav napredak poduzeća mogao ostvariti uz nestručno rukovođenje poduzećima i bez stručnih razvojnih i kadrovskih službi.

Stoga, pri odabiranju rukovodilaca poduzeća treba da aktivno učestvuju i organizacije IT, a da se pri izboru direktora prvenstveno poštuje njegova stručnost.

Također treba da se odgaja kadar stručnih i poslovnih direktora, kao nosioca kooperacije između poduzeća.

Društvene organizacije inženjera i tehničara trebaju se oštro boriti protiv onih rukovodilaca u poduzećima koji smatraju da su samim tim što su na to mjesto postavljeni (često i bez potrebnih kvalifikacija), postali vrh piramide u znanju u tvornicama i poduzećima i ne koordiniraju nego komandiraju. Naši članovi treba da na ovakve pojave ukazuju upravnim organima poduzeća i organima vlasti i traže da se stane na put tim pojavama, koje koče razvoj privrede.

Treba odlučno suzbijati svaštarenje u projektnim organizacijama. S tim u vezi trebalo bi stimulirati specijalizirane projektne organizacije na račun projektnih organizacija bez fizionomije koje se bave svaštarenjem.

Projektne organizacije vezati uz institute i naučno-istraživačke ustanove i fakultete. Treba ukazati da je problem imigracije i emigracije i fluktuacije stručnjaka veoma ozbiljan.

Sa jedne strane imamo manjak stručnjaka, koji često nisu iskorišteni, a sa druge strane imamo imigraciju i emigraciju te fluktuaciju stručnog kadra.

Sasvim je sigurno da bi ti ljudi mogli dati mnogo koristi našoj zajednici.

Ukazano je da bi se svi inženjeri i tehničari trebali bolje međusobno povezati da nastupaju frontalno i revolucionarno, i da imaju jasne i određene stavove koje trebaju iznijeti u javnost, u cilju obrazovanja pozitivnih procesa u organizaciji rada i proizvodnji.

Pogrešno je mišljenje da se bez ogorčene borbe između starih i novih shvaćanja i stavova u organizaciji poduzeća može učiniti brz napredak u povećanju produktivnosti.

Konstatirano je da se provođenju naučne organizacije rada protive snage prvenstveno sa zanatskom psihologijom, na dobro nagrađivanim radnim mjestima, jer je njihov položaj u sadašnjoj organizaciji rada usko vezan za finansijska primanja, koja bi u naučnoj organizaciji rada morali napustiti i ustupiti stručnjacima i sposobnijima.

Ovakve pojave treba nužno i energično suzbijati konstruktivnom i javnom kritikom i jačanjem demokratskih navika naših članova.

Često se, međutim, naše društvene organizacije i pojedinci premalo koriste javnom tribinom kao institucijom organiziranog djelovanja radnih ljudi.

Društvene organizacije IT treba da uspostave usku suradnju s ostalim stručnim društvenim organizacijama, da okupe jedan široki krug, ne samo inženjera i tehničara, nego i ostalih stručnih organizacija koje se bave privredom i društveno-političkim problemima i na taj način ojačaju društva i rad učine sadržajnijim.

Društvene organizacije inženjera i tehničara trebaju se energično boriti i protiv stručnjaka koji vide samo svoje sebične, uske materijalne interese.

Još jednom se ukazuje da je proces povezivanja organizacije IT s narodnim vlastima napredovao i organizacijama se ukazuje da te kontakte prodube, a suradnju učine svakodnevnom praksom u interesu brzog napretka i razvoja komunala i općina, kotara i republika.

ODRŽAN JE PLENUM SAVEZA DRUŠTAVA POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA
I TEHNIČARA NR HRVATSKE U OSIJEKU

6. VII 1962. godine održan je plenum Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara NR Hrvatske u Osijeku s ovim dnevnim redom :

1. Šime Morović : Aktuelni problemi socijalističkih gospodarstava — referat;
2. dr Jan Čížek : Neka organizaciona pitanja društava i Saveza.
3. r a z n o

Referat druga Morovića donosimo posebno, u br. 9 »Agronomskog glasnika«.

Z A P I S N I K

sa plenuma Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara NR Hrvatske, održanog 6. srpnja 1962. godine u Osijeku.

Plenum je započeo radom u 9,00 sati.

Prisustvovali su drugovi : Pantović, sekretar Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara iz Beograda, inž. Josip Mimica, podsekretar u Sekretarijatu za poljoprivredu Izvršnog vijeća i dr. Mauricije Magašić, sekretar Poljoprivredno-šumarske komore NR Hrvatske.

Prisutne je pozdravio inž. Ivan Kuštrak, predsjednik Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara NRH i predložio slijedeći

D n e v n i r e d :

1. *Aktuelni problemi socijalističkih gospodarstava*
— referat druga Šime Morovića
2. *Neka organizaciona pitanja društava i Saveza*
— dr Jan Čížek, tajnik Saveza i
3. *R a z n o.*

Budući da nije bilo nikakvih nadopuna i primjedbi na predloženi dnevni red, on je jednoglasno prihvaćen.

Ad 1. Drug Šime Morović podnio je referat pod 1. tačkom dnevnog reda, nakon čega je uslijedila

D i s k u s i j a

Inž. Ivan KUŠTRAK : Drug Morović je iznio probleme u svom referatu. Sada se postavlja pitanje, kakva je uloga stručnjaka, poljoprivredne službe u rješavanju tih problema. Možda bi trebalo da se s tog aspekta osvrnemo na pitanja, koja je iznio drug Morović u svom referatu. Trebali bismo se osvrnuti na probleme daljnje proizvodnje i investicija. Dalje, nameće nam se i pitanje daljnje proizvodne orijentacije. Sada je u toku akcija, da se pšenicom zasije 100.000 ha društvenog sektora, ali mi, drugovi, još uvijek imamo i stočne fondove i postavlja se pitanje, kako će se to odraziti u daljnjoj poljoprivrednoj proizvodnji. O tome moramo voditi računa i na te probleme gledati stručno, a ne politički.

Drugo pitanje, koje treba riješiti jest pitanje, da li ići na velika ili mala ulaganja, jer se baš tu mnogi naši drugovi razilaze. To je pitanje, o kojemu bismo mi, stručnjaci, morali imati jedinstveno mišljenje, da se ne događa, da se na čitavu našu struku bacaju određeni nezgodni pogledi, da se smatra da je čitava struka nesposobna da riješi neke probleme, da je konzervativna i td.

Molim vas, da o tim problemima kažete svoju riječ, da damo Izvršnom odboru neke prijedloge, da možda i nešto zaključimo.

Ono što je drug Morović iznio, naročito u prvoj tački vrlo je interesantno. To su određene konstatacije, koje nije moguće demantirati. Mogu se jedino na neki drugi način interpretirati.

Pozivamo vas, da učestvujete u diskusiji, da se osvrnete na ta pitanja. Mi ćemo u Izvršnom odboru diskutirati o tome, međutim, trebali bismo čuti širu diskusiju, a kasnije ćemo vidjeti, što treba da poradimo na osnovu smjernica koje će nam dati naš današnji plenum.

Dr JAN ČIŽEK : Htio bih nekoliko riječi nadovezati na diskusiju druga predsjednika. Diskusija bi se trebala odvijati u tom pravcu, da ukaže na ulogu nas kao stručnjaka u svim tim događajima. U toj situaciji se nekako neminovno mora postaviti pitanje : da li smo mi kao struka sve napravili, da možda do te situacije ne dođe i koliko smo poduzeli da se već sada poboljša stanje i da se vide postavke koje će pokazati bolje rezultate ? Općenito se može konstatirati da smo mi kao struka i kao Savez društava agronoma na svom području gotovo neprimijećeni neosjetljivi, nitko i ne zapaža da postojimo i to iz dva razloga : prvo zbog toga, što smo sami nedovoljno organizirani, što sami ne vodimo dovoljno računa o tome da zauzmemo neko jedinstveno stanovište i poglede, a sa druge strane što je postojala neka općenita tendencija, da agronomi nisu možda kao stručnjaci i kao struka spretni, sposobni da te probleme riješe. Želim reći, da smo sami krivi što se o nama malo čuje, što se naše mišljenje uopće ne osjeća. Mi bismo trebali poraditi na tome, da se kroz naše društvo i kroz Savez stavovi nas kao cjeline potpuno iskristaliziraju. Zašto to već prije nije učinjeno ? Mislim da tu ima više razloga, a jedan od najvažnijih, po mom mišljenju, jest taj da mi prijedlog Društva agronoma još od 1954. godine nismo uspjeli da provedemo u djelo. *To je bio prijedlog, da se projekti u poljoprivredi za investicije postave na istu bazu kao što je to u građevinarstvu, da se investiranje ne vrši na osnovu elaborata i mišljenja pojedinaca, nego da budu ovlašteni projektanti i da svi projekti idu na reviziju i stručno mišljenje Društva agronoma.* Da se tako postupilo, možda mnoge stvari ne bi bile krivo postavljene kao sada, jer pojedinac je zbog nedovoljne upućenosti u sve specijalnosti struke griješio, a bilo je i takvih koji su griješili svjesno, jer su time dobili mogućnosti za materijalnu korist. Sa druge strane, mislim, da je situacija u poljoprivredi i zbog toga takva, što su naši stavovi u mnogim stručnim problemima različiti. Ako, npr., netko od naših drugova iznese neki stav za koji smo svi uvjereni da je pogrešan, ne čuje se osuda nas kao cjeline, ostavlja se da stvar tako stoji, a na koncu ispada da smo mi kao struka nesposobni. Mislim, da bi trebalo prestati s nekim negativnim pojavama, kao na primjer, da naše kolege tvrde da je neznalica onaj tko ne može proizvesti 80 ili 100 mtc/ha pšenice ili da se ne primjenjuje visoka agrotehnika, iako je moguća, radi toga što je niži prosjek sigurniji. Mislim, da *sada ne bismo morali ići na neku zlonamjernu kritiku, da tražimo krivce, nego da postavimo neke zajedničke norme u stručnim pitanjima,* kojih bi se držali i koje bi mogle poslužiti i našim rukovodiocima da ocijene da li možemo ili ne možemo izvršiti neke zadatke. Mi smo pokušali preko Upravnog odbora doći do nekih zaključaka, da se bar na taj način pojedini stavovi iskristaliziraju i da bar u nekim stvarima zauzmemo jedinstveno mišljenje.

Inž. ZVONIMIR MAĐARIĆ : Drugovi, kada se govori o velikim i malim ulaganjima, onda svatko taj pojam interpretira na svoj način. Npr. onome tko radi zapregom, duboka je brazda oranja na 25 cm, a onaj koji radi traktorom — 45 cm.

Svakako da je proizvodnja pšenice, koja se sada predlaže, primaran problem. Normalno je, da se od struke traži da dade izvjesna rješenja. Mi u osječkom kotaru, nastojali smo već na sastancima zatvorenog tipa postaviti donekle taj problem, i dati možda neku orijentaciju ljudima koji djeluju na terenu. Kod nas postavljamo prvo odnos površina koje treba da zauzme pšenica na društvenom sektoru. Ima organizacija koje imaju stočni fond, pa je prema tome sigurno da ne možemo ići na velike površine pod pšenicom.

Još uvijek se postavlja i pitanje predusjeva za pšenicu. Po našim planovima za 1962. godinu, ponavljanje pšenice je izvršeno na 30% površina. Mi smo u takvoj situaciji morali tražiti specifičnu agrotehniku i trebalo je dati program rada i uputstva, kako na takvim površinama vršiti agrotehniku da bi se postigli uspješni rezultati.

Sa druge strane, odvojili smo one organizacije, koje ješ uvijek nisu uspjele ovladati ni ratarskom proizvodnjom. To su uglavnom nova imanja. Ta imanja se nisu orijentirala na stočarstvo, nego smatramo da bi na tim površinama trebalo ići na investiranje u zemlju: gnojdbu, a i mehanizaciju. To bi nam sigurno i najbrže dalo dobru proizvodnju. Iz ovoga se može vidjeti da ne možemo jednako tretirati sve, površine na društvenom sektoru. Postavlja se pitanje: na kakvu će se proizvodnju ovdje ići? Ako se radi o starom organiziranom imanju, može se ići na više prinose od 45—50 mtc. Prema prinosima, treba vršiti i ulaganja. Ako planiramo prinos od 60 mtc, onda moramo i ulaganja izvršiti na 60 mtc. Ako konačno i dobijemo odstupanja od 20 mtc, još uvijek smo postigli uspjeh. U svakom slučaju, ovdje investiranje u mineralna gnojiva predstavlja najmanju stavku. Međutim predstavnici poljoprivrednih zadruga su rekli da u mineralna gnojiva ulažu milijarde, a da nisu dobili adekvatnu protuvrijednost. Ako se pojavimo s izbalansiranim prosjekom, svakako da nam se to neće dogoditi.

Drugovi, postavlja se pitanje: koje su količine mineralnih gnojiva dozvoljene? Smatram da 12—15 mtc mineralnih gnojiva treba predstavljati maksimum. Svaka veća ulaganja pokazala su se neefikasima. Prema tome, za one potencijalne mogućnosti koje imamo, tražimo i određene količine gnojiva.

Ako smo do sada postavljali u zadatak prinos od 70 ili 80 mtc po hektaru, onda je to bilo više neka vrst natjecanja, to nije bio sistematski rad i to ne zbog toga što mi nismo u mogućnosti da proizvedemo 70—80 mtc, nego zbog toga što ne možemo na svim površinama izvršiti istu agrotehniku. 1961. godine pšenica je sijana u blatu i tako zasijana pšenica trpjela je loše uvjete ne zato što je trebala biti zasijana, nego zato što većina površina nije mogla biti tretirana onako kako treba. Mi smo bili interesantni sve dotle, dok smo imali organiziranu proizvodnju na nivou seljačke. Zato ni sada nismo bili protiv visokih prinosa, a i nećemo biti, jer bi to bilo ludo. I sve dotle, dok budemo progresivni bit ćemo i društveno interesantni.

Što se tiče ulaganja, ono će se lakše izvršiti, ako se uzme šire područje, koje ima ujednačene pedološke i klimatske uvjete. Za to šire područje, moglo bi se postaviti i izvjesno stanovište, koje bi pomoglo ljudima da postavljaju stvari dovoljno stručno.

Smatramo, da je poljoprivredno imanje potrebno organizirati prema sposobnostima. Ono imanje, koje nije uspjele u proizvodnji pšenice, sigurno neće uspjeti ni u proizvodnji krmnog bilja. Prema tome, mi ne idemo naprijed sa stočnim fondom tamo gdje za to ne postoje uslovi. Ako na primjer prinos silaže iznosi na 1 hektar 250 mtc, onda je cijena silaže oko 6 dinara. To nam pokazuje veliku vrijednost, ako znamo da goveče troši oko 40 kg. Međutim, ako je prinos po ha 500 mtc, tada se ta količina može realizirati. Onaj tko proizvodi, a takav prinos ne može realizirati, nije osposobljen za takvu proizvodnju i ne treba da proizvodi, da ne povećava deficit u poljoprivredi.

Prema tome, da bi poljoprivreda bila ekonomična, u organizaciji proizvodnje mora postojati izvjesna postupnost. Stočarstvo treba da bude nadgradnja ratarstvu i to uređenom i dobro organiziranom ratarstvu, a ako to nije tako cijela stvar ne stoji dovoljno čvrsto.

U pogledu površina pod pšenicom, trebat će provesti cijeli sistem mjera, da bi se plan ostvario.

Zemljišta koja se uvode u strukturu bogata su raznim štetnicima. Međutim, nitko ne poduzima mjere da se ti štetnici unište i da se postignu visoki prinosi. Danas, kada imamo toliko različitih kemijskih sredstava, moglo bi se to postići. Ako zemlja nešto treba, moramo napregnuti sve svoje snage da joj to damo.

Postavlja se i pitanje: kako organizirati ono zemljište koje je dobiveno od seljaka? Mi smo nastojali ići sa dubokom brazdom, ali se pokazalo da na izvjesnim tipovima zemljišta nije bitno duboko oranje nego prihrana. Cijelu agrotehniku smo prihvatili iz Italije. Oni idu na brazdu od 45 cm, međutim, tamo je to potrebno jer prevladavaju teške glinuše. Prema tome, ista dubina oranja potrebna je i kod nas gdje postoji teško zemljište. Međutim, na našim zemljištima na lesu i sa 18 cm možemo postići dobre prinose.

Moramo raščistiti one stručne probleme o kojima ovisi proizvodnja, da bismo s jedinstvenim stavovima mogli nastupati.

Inž. IVAN NOVAK, VARAŽDIN: Govorio je o tome, da nas na velika ulaganja tjera ekonomika, jer su nastupila opterećenja, koja možemo pokriti jedino visokom proizvodnjom.

Međutim, naglasio je drug Novak, potrebno je uz visoka ulaganja podesiti i organizaciju, tako da rezultat bude i visoka proizvodnja.

Inž. STJEPAN ZLATIĆ: Sva pitanja sada su uglavnom zasjenjena pšenicom. 1961. godine smo imali jedno savjetovanje o pšenici i vodili smo računa o stvarima koje su tada bile utvrđene. Trebali bismo obnoviti politiku za pšenicu i to kroz politiku cijena. 1962. godine također bi trebalo povećati cijenu pšenice samo zato da se u proizvodnju pšenice ide malo smjelije. Na našem području trebali bismo novoosvojeno zemljište uklopiti u nastojanja zajednice.

Osim toga, neprestano govorimo o visokim i niskim ulaganjima. Smatram, da bi naša struka trebala da zauzme u tome određeni stav. Za određene površine trebalo bi odrediti i određena ulaganja. Na terenu postoji izvjesna dezorijentacija i nesnalaženje i ljudi prosto ne znaju što da rade. Imamo organizacija, koje su imale oko 20 mtc klipa po hektaru. To je drugovi, sramota. Još je mnogo teža situacija na privatnom sektoru. I tu bi se morali angažirati stručnjaci. Čini mi se, da smo se pomirili s takvom situacijom, ne možda zato što smo to željeli, nego zato što je bila takva ekonomika čitave zajednice. Cijena gnojiva je pala, to svi znamo, ali ipak još uvijek ima zadruga koje seljacima prodaju gnojivo po staroj cijeni, a mi stručnjaci ništa nismo poduzeli da se to spriječi.

Rekao bih nekoliko riječi i o cijenama. Imamo prilično povoljan odnos cijena. Međutim, činjenica je da onaj dio društvenog sektora, koji predstavlja oko 50% društvenih površina, ne primjenjuje stručna rješenja dosljedno i to zbog toga što plaćanje i raspodjela dohotka nije tako podešena, da su organizacije za to zainteresirane.

U konačnoj liniji sve se svodi na to, da moramo zauzeti jasan stav kod ulaganja, koja mogu biti podešena tako, da dostignemo prosječnu proizvodnju od 40—50 mtc po hektaru. Time ćemo biti u mogućnosti da izvršimo ono što zajednica od nas očekuje.

Dr MAURICIJE MAGAŠIĆ: Drugovi, ja lično smatram, da bi ako želimo odgovoriti na sva pitanja koja su danas u diskusiji postavljena, morali zasjedati 8 dana. Neka pitanja naročito nam nisu jasna. Na primjer: da li cijelo područje Jugoslavije, ili područje naše Republike trebaju pokrivati agrokombinati? Mislim, da to nije potrebno, jer bi to jako skupo stajalo našu zajednicu, kada bi svaki agrokombinat stvarao svoje tvornice.

Također se postavlja pitanje jedinstva struke. Smatram, da jedna industrijalizacija poljoprivrede predstavlja isto što, na primjer, tekstilna i metalna industrija. Ove dvije industrije nisu ni u kakvoj povezanosti. Tvrdim, da vinogradarstvo neće nikada imati mnogo veze sa stočarstvom.

Sigurno je da postoji niz pitanja, koja traže rješenje, i da bi naša struka trebala utjecati da se rješenja pronađu.

Smatram, da bi bilo potrebno, da mi kao struka zahtijevamo, da se koriste laboratoriji, koji postoje već otprije. Takvi laboratoriji postoje u Danskoj i Holandiji. Oni vode evidenciju o svakoj parceli unazad 10 godina. Tako kada im dođe proizvođač, koji želi zasijati neku određenu kulturu, ljudi koji rade u tim laboratorijima pogledaju samo karticu određene parcele i odmah preporučuju proizvođaču vrstu i način mineralnog gnojenja. Međutim, kod nas ti laboratoriji ostaju neiskorišteni.

Iz ove situacije u kojoj se sada nalazimo, smatram da možemo izići jedino tako da one zadružne ekonomije, koje imaju 100, 150 ili 200 ha zemlje, ne dozvole svršavanje u svojoj proizvodnji. Tu bi trebalo ići svake godine na određenu kulturu. Ovakva organizacija proizvodnje, vjerujem, pojeftinila bi i pojednostavila proizvodnju pšenice. Ne tvrdim da je perspektiva u mineralnim gnojivima, ali smatram da bi se pšenica, kukuruz i slično mogli u određenom periodu proizvoditi i bez stajskog gnoja. Računi pokazuju, da se tu može postići visok organski sastav kapitala uz daleko manja ulaganja i jednostavnije rukovođenje. Taj bi sistem poluintenzivne proizvodnje mogao biti rentabilan. Sada u ovoj kampanji, koja stoji pred nama, moramo voditi računa da se iskoriste sve mogućnosti koje postoje.

Rekao bih samo nešto i o problemu investicija. Naime, u referatu je spomenuto, da smo zaista došli u jednu vrlo tešku situaciju kada čovjek postavlja sam sebi pitanje: što nije u redu?: Iako je produktivnost porasla u periodu od 1955.—1960. godine, rentabilnost nam u poljoprivredi opada. Ne mogu nikako zaboraviti 1957. godinu, kada je stopa rentabilnosti bila najveća 4,9% za društveni sektor. Činjenica je, da su nam investicije u srazmjerno kratkom periodu porasle na veliki iznos: od 180.000 po hektaru na 400.000 po hektaru. Slažem se, da u jednom periodu, u kojem je naša poljoprivreda još nerazvijena ne može doći u praksi do dosljedne specijalizacije. Ali nam se ipak ne bi događalo da imamo momenata koji ljude u proizvodnji guraju na investicije koje uopće ne bi bile potrebne, kad bismo imali dugotrajniju specijalizaciju.

Postavlja se pitanje i da li i dalje treba ići istim tempom u investiranje i u što investirati? Smatram, da ne bi bilo pravilno cijelo naše poljoprivredno područje prekriti agrokombinatima. Vjerujem, da će daljnja perspektiva jasno pokazati na što se trebamo orijentirati. Najbolje rješenje bit će svakako u određivanju jedne linije u proizvodnji nekog poljoprivrednog dobra.

Ima niz elemenata koji nam govore o tome, da moramo voditi računa u što ćemo ulagati, a također i o ulaganju u tzv. neproduktivne investicije. Da li je, na primjer, potrebno da svako poljoprivredno dobro gradi svoju radionicu za popravak traktora? Da li je bila potrebna silna disperzija u izgradnji sitnih skladišta u zadrugama, koja su izgradnjom silosa ostala neiskorištena? Kada idemo na tu analizu vidimo, da moramo u perspektivi voditi računa o tome što ćemo od najproduktivnijih investicija graditi, što moramo graditi na području komune, što na području kotara i slično. To se svagdje postavlja kao jedan prilično ozbiljan problem. Jer, ako ćemo na imanju graditi sve, onda nema zemlje koja bi mogla podnijeti takve investicije. To su tako visoke investicije, koje nas moraju začuditi i koje dovode do nerentabilnosti u proizvodnji.

U investiranju se postavlja i pitanje regionalnog planiranja. Činjenica je, da mi nemamo proučeno regionalno planiranje. Međutim, ako to ne učinimo, prijeti nam opasnost da svatko gradi ono što smatra da treba imati na svom društvenom gospodarstvu, a da zapravo ne bi trebalo graditi, ako svatko u cijelom sistemu planiranja odigra svoju ulogu. Mislim, da mi kao agronomi, kao struka o tim momentima moramo voditi naročito računa. Tu, na tom polju moramo naći stvarno pravilniju suradnju, jer ćemo na taj način izbaciti mnoge nepotrebne investicije na našim poljoprivrednim dobrima. To je naročito važno za daljnju perspektivu koja stoji pred nama.

ALEKSANDAR HAUSMANINGER: Drugovi, dozvolite da nešto kažem o problemu mehanizacije. Ako pogledamo razvoj mehanizacije kod nas od 1945. pa do 1962. godine vidjet ćemo da kod nas postoji velika šarolikost u opremi i uopće ne možemo govoriti o kompleksima mehanizacije. Ne možemo govoriti o mehanizaciji pšenice, krmnog bilja i slično. Ako želimo savremenu mehanizaciju primijeniti u strukturi cijene koštanja, onda moramo najprije izvršiti neke pripreme. Ako sagledamo jugoslavensko tržište i pogledamo asortiman, ne možemo nikako složiti liniju za primjenu mehanizacije. Naš je asortiman skupljen po raznim licencama. Čini mi se, da nama nije važno koliko će koštati ta mehanizacija koja itekako treba teretiti proizvodnju. Postavljali smo pitanje o tom problemu. Postavljamo pitanje i sada: na koji način proizvoditi krmno bilje jeftinije?

Imamo razne tipove traktora (ni manje ni više nego 18) koji više nisu savremeni, jer se prije uvozilo što se dobilo. Skupili smo traktore s brda s dola, a oni uopće ne odgovaraju našim uslovima rada.

Da li se naša stručna linija pozabavila time, da stvorimo uvjete za jeftiniju proizvodnju? Mi smo poslove u poljoprivredi traktorizirali, a nismo ih mehanizirali kompleksno. Mi nismo u stanju mehanizacijom kojom raspolažemo složiti jedan sinhronizirani proces. Mučimo se na terenu i imamo velike probleme, ako želimo na bilo kojoj organizaciji zatvoriti krug rada onako, kako zahtijeva tehnološki proces da sa što manje truda postignemo veliku produktivnost rada.

Kada smo nabavljali mehanizaciju situacija nije bila takva, da smo mogli nabavljati linijsku mehanizaciju, uz koju bi mogli primijeniti mehanizirani, moderni način proizvodnje. Mi danas moramo postaviti pitanje stvaranja blokova površina,

da možemo ići na specijaliziranu primjenu agrotehnike, da s mehanizacijom možemo ići u široke zahvate. Dosad smo još uvijek ostali na sitnim parcelama. Na socijalističkom sektoru parcele moraju biti veće da bi se mehanizacija mogla racionalno koristiti.

Inž. VJEKOSLAV SEVER : U referatu je istaknuto koliki su gubici u proizvodnji, a koliki su gubici van domena proizvodnje. Ispada nam da oko 2,5 milijarda predstavljaju gubici u domeni proizvodnje, a sve ostalo su gubici van te domene. Prema tome, mislim da bi baš o ovim gubicima van domene proizvodnje morali razgovarati. U vezi s tim rekao bih nešto o problemu kadrova. Ako pogledamo kadrove, koji se nalaze u proizvodnji, vidjet ćemo da se od svih kadrova svega 1/2 nalazi u direktnoj proizvodnji. To je indikacija koja nam mnogo toga govori. Modernu proizvodnju, ne možemo organizirati s tako malenim stručnim kadrom. U našoj poljoprivredi zaposleno je toliko stručnog kadra, koliko je zaposleno u nekoj većoj industriji. Mislim, da je jedan od osnovnih razloga niske proizvodnje upravo u malobrojnom kadru. Predložio bih da zaključimo da se na jednom užem skupu porazgovara o tome, da se stručna služba u poljoprivredi organizira na industrijski način. Industrijska proizvodnja ne može trpjeti primitivnu organizaciju rada. Prema tome, ako bi organizaciju rada htjeli postaviti na industrijski način, onda moramo imati i adekvatnu službu.

Također bih nešto rekao i o pitanju projektiranja, izrade programa, tehničke provedbe i na kraju ekonomske obrade. Mi toga svega u poljoprivredi nemamo. Ima imanja sa 200—300 ha, gdje se još uvijek »seljački« proizvodi. Sa »seljačkim« shvaćanjem proizvodnje ne možemo ići naprijed. Ono, što je rekao drug Mađarić, dokle god se seljak s nama mogao mjeriti, dotle su agronomi kao štruka bili ljudi o kojima se nije mnogo govorilo, ili se o njima govorilo negativno.

Predložio bih, da se razmotri čitava organizacija službe na imanjima, povezano s poljoprivrednim stanicama, zavodima i sličnim institucijama i da se na krupnim gospodarstvima organiziraju službe projektiranja i službe tehničke izrade programa. Često puta se govori da agronomi nisu dobri agronomi, ako ne uzmu motiku u ruke i ne kopaju ili ne voze traktor. Ali, mi, drugovi, nikada nismo vidjeli građevinskog inženjera da zida, ili da izrađuje nešto na građevini. Tehnička provedba je ona, koja provodi sam tehnički proces. Kasnija obrada, ekonomska analiza, ekonomske studije kod nas uopće ne postoje. *Predlažemo da se čitavo pitanje poljoprivredne službe iz temelja razmotri* (da se to pitanje stavi i na dnevni red Društva agronoma).

U vezi s kadrovima još bih pokrenuo i *pitanje škola*. Naše društvo o tome ne raspravlja. Škole se osnivaju, rasformiraju, a društvo o tome nema pojma. Postoje razni tipovi škola, a ljudi ne izlaze dovoljno stručni da upravljaju proizvodnjom. Također bih se dotakao i proglašavanja pojedinih rangova škola, koje nemaju prava da budu takvog ranga. Na primjer, škola u Križevcima na osnovu toga što je najstarija poljoprivredna škola dobila je rang više poljoprivredne škole. U nju se upisuju mesari, koji za dvije godine postanu viši poljoprivredni tehničari. To su pitanja o kojima Društvo agronoma treba raspravljati, o kojima ono mora zauzeti određeni stav.

Također bi trebalo razmotriti i *investicionu politiku* kompleksno. Kad se u poljoprivredi govori o investicijama, ispada da su investicije samo nabava strojeva. Međutim, investicije u poljoprivredi su i ulaganja u zemljišta koja mogu dati visoku proizvodnju i u tom pogledu bi Društvo agronoma trebalo imati izvjesne zaključke.

Htio bih još nešto reći i o ulaganjima o kojima se ovdje već govorilo. Sigurno je, da su velika ili mala ulaganja stvar za veliku diskusiju. Treba vidjeti što se s niskim ulaganjima može postići. Sigurno je da su ulaganja u mineralna gnojiva najrentabilnija. Prema tome, to je jedno investiciono ulaganje, koje mora dati određeni rezultat. Viša ili niža ulaganja treba vršiti u sasvim konkretnim uslovima i konkretnom stanovištu. Ako se hoće dobiti prinos od 50 ili 60 mtc po 1 hektaru, jasno je da ulaganja moraju biti nešto viša.

Mi se nikada ne osiguramo za izvanredne uvjete proizvodnje. Ulaganja su nam jednaka i za normalne i za izvanredne uvjete. Ja bih se sasvim konkretno osvrnuo na neka pitanja u vezi proizvodnje pšenice i s aspekta ovogodišnje proizvodnje. Te je

već rečeno da je plan za pšenicu 100.000 ha na društvenom i 400.000 ha na privatnom sektoru. To je prilično velik program. Postavlja se pitanje monokulture pšenice. Mislim da tu ima izvjesnih stavova i da je ta stvar riješena. Za godinu — dvije može se i na taj način raditi. Međutim, trebalo bi vidjeti, gdje će se ići na takav plodored. Trebalo bi izvršiti naučno ispitivanje na širokom frontu, što znači, da bi trebalo znati koje će se mjere poduzeti da takav plodored ne donosi nikakve štete.

Smatram, da bi Društvo trebalo imati posebnu grupu stručnjaka za mehanizaciju, koja bi izradila sasvim konkretnu mehanizaciju za pojedine kulture. Kod mehaniziranja proizvodnje kukuruza nismo išli do kraja, a ni kod repe, gdje smo tek u početku. Mi kao Društvo, trebali bi imati program mehanizacije i predložiti ga industriji poljoprivrednih strojeva, ali bi istovremeno trebali zauzeti stanovište, gdje, kako i koje kulture treba najviše mehanizirati. U mehanizaciji šećerne repe možemo reći da smo tek 1962. godine krenuli malo jače naprijed. Postoji tu i skepsa, iako rezultati nisu nezadovoljavajući. Međutim, morali bi imati jedan stav, da se mehanizacija šećerne repe svrši, a da bi to mogli postići, moramo imati određen i jasan program mehanizacije.

Jedno od najvažnijih pitanja jest i pitanje rentabilnosti ulaganja. Ako ulažemo na jednu kulturu 50.000 dinara i treba da uložimo još 50 da bi dobili prinos za 50% veći, sigurno je da ćemo to učiniti. Nitko neće zahtijevati niska ulaganja da bi postigao niske prinose. Smatram, da tamo gdje postoje kompletni stručnjaci takvih shvaćanja i nema. Prema tome, i to je pitanje povezano s kadrovima, školama i tako dalje.

Sva ta pitanja trebali bi razmotriti i na nivou Društva i reći svoje mišljenje i prijedloge o tim stvarima. Međutim, postavlja se još jedno pitanje, a to je pitanje tehničke provedbe onog, što znamo. Tu bismo kao Društvo trebali nastupiti malo oštrije i reći svoje mišljenje i izvjesne preporuke koje bi bile obavezne za sve članove Društva.

Ispitivanja za pšenicu su 1962. godine pokazala, da će se prinosi kretati negdje oko 30—35 mtc. Osječani računaju s prinosima od 40—45 mtc na 1 hektar. Svakako da se ulaganja moraju vršiti za ovu granicu prinosa. Također se treba osigurati na površinama koje dolaze od seljaka i koje nemaju nikakve plodnosti.

Htio sam napomenuti samo nekoliko pitanja u kojima bi Društvo trebalo zauzeti odgovarajući stav, koji bi trebalo dostaviti društvenim organima i tražiti da se neka određena pitanja riješe.

Inž. NIKOLA JAGAR: Mi smo danas prilično malo govorili o organizaciji u našem Društvu. Pitamo se: što predstavlja naše Društvo? Mi još uvijek ne znamo doslovno kakvog agronoma trebamo. Mi u biti još uvijek nismo našli sebe, u okviru poljoprivrede. Postavlja se pitanje: kakav je odnos između nas — kolega? Potpuno se slažem sa drugom Mađarićem, da smo došli do izvjesne granice, gdje poljoprivredi treba prići studioznije. Skrenuo bih pažnju, da trebamo naći sebe, pronaći pravi put i zauzeti određene stavove i s njima izlaziti pred političke i društvene snage.

Drug Sever je podvukao pitanje Poljoprivredne škole u Križevcima. Bio sam na seminaru u Rijeci, gdje je rečeno da svaka struka zna, kakve škole treba stvoriti, a Društvo agronoma to ne zna. Sa druge strane svaki čovjek kod nas ima pravo da se upiše na fakultet, ako položi odgovarajući prijemni ispit. Tako i u Križevcima čovjek ima pravo, pa makar on bio i mesar, jer je već dvije godine slušao stočarstvo.

Inž. JOSIP MIMICA: Htio bih nešto diskutirati o materijalu koji je priređen za ovaj plenum. Sami materijali su dali prilično poraznu sliku o stanju u poljoprivrednoj proizvodnji. Smatram, da bi oni morali ići i dalje i pokazati koji sada zadaci stoje pred Društvom agronoma u rješavanju svih problema. Zatim se u materijalu govori o »dupliciranju« gubitaka na poljoprivrednim imanjima i to se brojčano dokazuje. Međutim, kaže se da su prilično velike stavke i pitanje amortizacije, prema tome bi i gubici iz 1960. godine, uz obračun amortizacije prema ovoj stopi, bili veći. Jedan od najvećih problema koji se tu postavlja jest i pitanje stočarske proizvodnje o kojoj se, ovdje malo govorilo. Svi smo mi zauzeti problemom pšenice, što je i razumljivo. Međutim, bojim se da neće biti ni pšenice bez stočarstva. Smatram

da je jači problem u stočarstvu, iako je teško odvojiti stočarstvo od ratarstva. Rezultati u stočarskoj proizvodnji su do kraja zabrinjavajući. Drugovi, pred sebe postavljam pitanje: zbog kojih razloga se moglo ući u tako velike gubitke u stočarstvu, kad znamo da čitav niz imanja u Požegi nema već godinama nikakvih gubitaka na stočarstvu? To su Poljoprivredna imanja u Požegi, Zadruga u Kutjevu, koja je od 70 ha došla na 1700 ha, koja je mnogo povećala stočni fond, a koja nema ni jednog dinara gubitka. Ima i u osječkom kotaru takvih primjera: Đakovo, koje je tek 1962. godine došlo u jedan minimalan gubitak, zatim imamo Poljoprivredno dobro u Vukovaru i slično.

Osim toga, ja sam lično protiv licitacije prinosa i proizvodnje. Slažem se potpuno sa drugom Mađarićem koji je naglasio da nauka ne poznaje licitaciju. Što se tiče pšenice i kukuruza, smatram, da tim problemom vlada agronomska struka u potpunosti, samo, drugovi, provedimo to u praksu. Ekonomski svi toliko znamo, da je visoka proizvodnja uz visoka ulaganja rentabilna na određenom nivou i na određenim površinama. S tim u vezi ne bih se do kraja složio da mi agronomi ne znamo, kakve agronome trebamo. Ja bih rekao da znamo, kakvog agronoma trebamo, jer nam moderna proizvodnja traži modernog stručnjaka sa znanjem o kojem će zavisiti proizvodnja na određenom imanju. Mi znamo da cjelokupne probleme u kojima se poljoprivreda našla mogu i znaju riješiti jedino stručnjaci. Političari i društveni radnici mogu ovdje samo pomoći. Ako idemo u modernu proizvodnju, nju mogu uspostaviti samo stručnjaci, a svaka stručna greška znači ogromne materijalne štete. Agronomski kadar je pokazao da vlada strukom. Neki su uskočili u stručne greške, ali nemojmo samo o tome govoriti. Mi smo mnoge stručne probleme i pravilno riješili. Rješavanje stručnih problema znači i rješavanje problema koji sada postoje u poljoprivredi.

INŽ. IVAN KUŠTRAK: Mislim da je referat poslužio kao solidna baza za diskusiju. Nastojat ću da iznesem izvjesne prijedloge za koje smatram, da bi mogli poslužiti Izvršnom odboru da donese neke zaključke.

Jedinstven zahtjev svih nas jest, da niz pitanja treba riješiti prema jedinstvenom stavu. Predlažem, da se u tom smislu naše sekcije, koje imamo za svaku granu proizvodnje, aktiviraju i da u nizu pitanja zauzmu stručne stavove koje bi trebali predložiti svim članovima kao jednu orijentaciju. Jako je važno, kakav ćemo mi stav zauzeti. Treba da sa određenim pismenim materijalima reprezentiramo i kažemo da su naši stavovi takvi. Jedna takva orijentacija bi pomogla da niz pitanja, koja su ranije bila problem uspješno riješimo i da naši članovi lakše rješavaju određena pitanja. Današnja diskusija govori o tome, da su u pojedinim stručnim stavovima napravljene velike greške koje se mogu otkloniti jednim određenim jedinstvenim stavom Društva kao cjeline.

Drugo je pitanje: organizacija projektne službe i naučnostručnih službi uopće, kao i drugih službi od »vrha na dolje«. Mislim da je to zahtjev, koji je danas ovdje postavljen. Predlažem, da se ovo pitanje raspravi na posebnom plenumu, vodeći računa o situaciji na terenu. Predlažem također, da Savez u Beogradu organizira jedno savjetovanje o tim problemima.

O stručnoj službi na imanjima trebalo bi prodiskutirati. S obzirom da je danas ovdje samo načeto pitanje, nismo u stanju da zeuzmemo neki određeni stav.

Treće pitanje je pitanje školstva: Iako nismo imali program za ovo pitanje, možda se ipak može pokrenuti pitanje školovanja poljoprivrednih stručnjaka. Predlažem da jedna grupa prouči ovo pitanje i postavi određene zahtjeve.

Međutim, u vezi s tim postavlja se i jedno drugo pitanje, a to je pitanje održavanja određenih seminara. To pitanje smo pokrenuli ove godine u zajednici s Poljoprivrednim fakultetom. Time bi se moglo izvršiti dopunsko obrazovanje stručnjaka. O tom pitanju nije ništa konkretno zaključeno, pa bih htio predložiti da se iz svih oblasti poljoprivredne proizvodnje organiziraju seminari za osposobljavanje kadrova. Trebalo bi da svi stručnjaci prođu kroz te seminare ovisno o poslu koji obavljaju.

Dalje, ovdje se govorilo o proizvodnoj orijentaciji i investicijama. Sve ovo što sam do sada rekao važi i za ova dva pitanja. Sada se vodila diskusija o tome da je stočarstvo u krizi i prijeti opasnost da se smanji stočni fond, ali u tom pogledu nam se nameće pitanje, ne ćemo li opet kroz nekoliko godina doći u krizu s proizvodnjom mlijeka i mesa. Međutim, za ta pitanja i za te stavove možda nije pogodno vrijeme

da se nešto zaključuje. Svi faktori koji su za te probleme zainteresirani možda nisu na to dovoljno u ovom momentu upozoreni. Jedno je sigurno: izgubit ćemo mnogo vremena ako smanjimo stočarstvo. Smatram da su zahtjevi za pšenicu vrlo veliki. To su sve problemi o kojima moramo voditi računa.

Analizirajući stanje u kotarevima, možemo zaključiti da su društva agronoma zamrla, da su se ljudi nešto pokolebali, da svatko gleda na svoje probleme. *Mislim, da je prošlo vrijeme da političari vrše pritiske na ljude u proizvodnji. Mi moramo imati određene stavove i iskoristiti nove povoljne prilike da naša struka pomogne rješavanju postojećih problema.* Ukoliko to ne postignemo, doći će opet do određenog pritiska. Ako tu situaciju iskoristimo da se mobiliziraju sve stručne snage za veću proizvodnju i ako ne dozvolimo da nam političari nameću borbu za modernu proizvodnju, mislim da ćemo ovu krizu lakše prebroditi.

Ako gledamo stočarsku proizvodnju, dolazimo do apsurdnih činjenica. Diskutirali smo i s nekim našim ljudima, koji su projektirali neki stvari, koje su se pokazale stručno neopravdane. Čudno je to, da nam ti stručnjaci ne odstupaju od tih koncepcija ni sada. To su pojedinci koji još uvijek tvrde, ta su nesposobni samo oni koji rade u poljoprivrednim organizacijama, a koji nisu uspjeli ostvariti veliku proizvodnju, a da koncepcije nisu krive. Prema tome, izgledalo bi da je svatko reaktivnaran, tko se bori za rentabilnost. *Mi, na žalost, nismo poduzeli nikakve mjere protiv tih stručnjaka, koji su izradili nešto što stručno uopće ne stoji; Mi nismo nikog žigosali kao društvo i osudili ga zbog toga, pa mislim, da to ne bi trebali ni učiniti ali za takva shvaćanja u našoj poljoprivredi nema mjesta. U tom smislu bi se trebali više aktivirati. Na toj bazi bi Izvršni odbor trebao donijeti i neke zaključke.*

Mi zbog izvjesnog broja ljudi, koji na probleme u poljoprivredi gledaju reaktivnarno, »živimo u zraku«. Mi smo, na primjer, održali jedno savjetovanje, s velikim brojem proizvođača, i dok smo diskutirali o tome da mlijeko košta 50 dinara, pokazalo se, kada su završni računi bili gotovi, da nas je »vrijeme pregazilo«, jer je ono kod nekih organizacija koštalo i 80 dinara.

To su pitanja o kojima smo ovdje najviše diskutirali i ako se slažete s mojim prijedlozima, mi ćemo ih prenijeti Izvršnom odboru.

Prisutni su se složili s prijedlozima druga Kuštraka, te su zaključci o prvoj tački slijedeći:

1. društvo treba da preko sekcija razvija aktivnost, koja će pridonijeti zauzimanju određenih stavova struke kao cjeline;
2. predlaže se da se pitanje službe projektiranja i tehničke službe, kao i sličnih službi razmotri na slijedećem plenumu;
3. predlaže se, da Savez u Beogradu organizira jedno savjetovanje o ovim problemima;
4. da se organizira grupa koja će pokrenuti pitanje školstva i da se u tom pogledu postave određeni zahtjevi;
5. predlaže se da se iz svih oblasti poljoprivredne proizvodnje organiziraju seminari za stručno — dopunsko obrazovanje kadrova u poljoprivredi.

Ad. 2

Dr JAN ČIŽEK: Budući da smo kroz diskusiju prve tačke već mnogo toga rekli, što smo predvidjeli za drugu tačku, smatram da nije potrebno da mnogo toga govorimo. Naglasit ću samo neke stvari, koje bi trebalo provesti, da bi se mogli provesti naši zaključci i težnje.

Trebalo bi malo više povesti računa o organizacionom stanju naših društava u kotarevima. Trebalo bi urediti pitanje članarine. To je uslov da se naša aktivnost može nesmetano odvijati. Jasno je, prema tome, da obaveze koje proizlaze prema Društvu, treba likvidirati. Možda vam se čini, da je članarina visoka. Ne smijemo zaboraviti da je u tu članarinu uključena i cijena našeg lista »Agronomski glasnik«. Taj list je veoma važan za našu aktivnost, jer se ona baš preko njega i može odvijati. Naglašavam, da bi bilo potrebno sakupiti nove pretplatnike.

Drug predsjednik je spomenuo, da su neke naše sekcije uspješno radile i da se vidi da je zapravo naša orijentacija na rad u sekcijama ispravna. Mi smo u Upravnom odboru postavili plan organizacije čitavog našeg Društva.

Sekcija za zaštitu bilja je održala Jugoslavenski simpozij za zaštitu bilja, Sekcija za voćarstvo isto a tim putem trebaju poći i ostale sekcije.

Predvidjeli smo, također, da Sekcija za krmno bilje održi jedno savjetovanje o stanju proizvodnje na polju krmnog bilja, jer se iz svih analiza može vidjeti da je dobar dio gubitaka u stočarstvu uslovljen nerentabilnom proizvodnjom krmnog bilja. Mi smo se bazirali uglavnom na unapređenje stočarske proizvodnje, a nismo ništa radili za unapređenje krmne proizvodnje. Prema tome, zadatak Sekcije za krmno bilje bi bio: dati smjernice za daljnji rad u proizvodnji krmnog bilja.

Konačno, dužnost našeg Saveza bi bila, da pokrene diskusiju o stanju i problematici žena u našoj struci sa jedne i žena kao radnika u direktnoj proizvodnji sa druge strane.

To bi bio jedan orijentacioni plan zadataka iz kojeg će sigurno proisteći zaključci i mnogi stavovi za kojima težimo. Još bih htio reći, da bi se morali boriti za izvršenje nekih naših programa, odnosno prava prema zaključcima s prošlog plenuma Saveza održanog u Karlovcu. To se odnosi na to, da članovi društva učestvuju u Komisijama za izbor direktora. To je naše pravo i mi se moramo izboriti da ga i ostvarimo. Na tom plenumu je bilo zaključaka da se pristupi reizbornosti direktora i da njihov mandat traje koliko i mandat radničkog savjeta. *Naročito je velik problem kod žitnih fondova. Imamo 42 poduzeća sa 42 nestručnjaka. Kada bi direktori žitnih fondova bili stručnjaci, zajednica bi u cjelini moala imati velike koristi. Ako bi se dobro postavila organizacija tih poduzeća, sigurno je da se mogu naći i sredstva za rad na selekciji i na sjemenarstvu žitarica.*

Predlažem, da zaključimo da naše Društvo izbori prava, da članovi Društva sudjeluju u općinskim komisijama za biranje i postavljanje direktora.

Prijedlog druga Čížeka je prihvaćen i predstavlja i zaključak.

INŽ. IVAN KUŠTRAK: Rekao bih nekoliko riječi o aktivnosti naših društava i Saveza. Orijentirali smo se na to da izdajemo list »Agronomski glasnik«. Na tom polju smo imali vrlo mnogo poteškoća i zbog toga list jedno vrijeme nije izlazio. Međutim, sada smo stvorili bazu koja nam omogućava da dalje redovno izdajemo list. Uglavnom, bilo je potrebno riješiti materijalno stanje lista, a time će, vjerujem, biti riješena i aktivnost društava jer ćemo preko »Glasnika« moći pokrenuti i određene aktivnosti, upoznati naše ljude s određenim stavovima i zaključcima i slično. Što se tiče prava da sudjelujemo u izbornim komisijama za direktore, ne znam koliko ćemo biti u stanju da to provedemo.

Osim toga, mislim da bi bilo potrebno organizirati plenum, na kojem ćemo zajedno raspravljati o organiziranju DIT-a na terenu. Na taj način bi mogli lakše uočiti sve probleme koji se na terenu javljaju.

Također je potrebno da surađujemo sa Socijalističkim savezom, jer smo i mi njegovi članovi. Molio bih drugove, ako organiziraju bilo kakvu aktivnost u kotarevima, da pozovu naše predstavnike na ta savjetovanja, kako bismo na vrijeme bili upoznati s određenim problemima i kako bi u slučaju potrebe mogli pružiti izvjesnu pomoć.

Ad. 3.

Budući da o ovoj tački dnevnog reda nitko nije imao ništa reći, Plenum je završio rad u 14,15 sati.